

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Državni svet Republike Slovenije in Študijski center za narodno spravo
vabita na znanstveno konferenco

PARLAMENTARIZEM NA SLOVENSKEM V ZGODOVINSKI PERSPEKTIVI

28. in 29. november 2022, ob 9. uri

dvorana Državnega sveta Republike Slovenije, Ljubljana, Šubičeva 4.

V decembru 2022 se približuje 30. obletnica prve konstitutivne seje Državnega zbora in Državnega sveta, ki je potekala 23. decembra 1992. Omenjeni datum je zadnji od treh, ki so usodno zaznamovali slovensko pot v samostojnost. Začetek s 23. decembrom 1990 in z izvedbo plebiscita, utrjevanje državnosti s sprejetjem slovenske ustave 23. decembra 1991 ter novo obdobje slovenskega parlamentarizma s preimenovanjem Skupščine Republike Slovenije v Državni zbor Republike Slovenije. Trideseti jubilej slovenske državnosti je tako tesno povezan s tridesetim jubilejem Državnega zbora, saj je prav slovenska samostojnost omogočila razvoj parlamentarizma na Slovenskem, kot ga poznamo danes. Lanskoletna trideseta obletnica slovenske državnosti in samostojnosti nas zato kliče tudi k praznovanju jubileja slovenskega parlamentarizma, ki je v treh desetletjih naše samostojne državnosti odločilno zaznamoval ne le slovenski politični razvoj, temveč tudi kulturno življenje v samostojni Sloveniji. Namen znanstvenega posveta je na poseben način obeležiti 30. obletnico slovenskega parlamentarizma, in sicer z zgodovinsko predstavitvijo izvorov in razvoja te oblike političnega življenja na Slovenskem.

Vljudno vabljeni!

Alojz Kovšca
predsednik Državnega sveta

Za udeležbo na dogodku je obvezna prijava na: <https://www.ds-rs.si/sl/form/znanstvena-konferenca-parlamenta> do 25. novembra 2022 do 10. ure. Število prijav je omejeno. Vsi ostali zainteresirani si bodo dogodek lahko ogledali v živo na povezavi: drzavnisvet.si, posnetek pa bo dostopen na spletni strani Državnega sveta.

Program

28. november 2022, Državni svet

- 8.30–9.00 Zbiranje in registracija
- 9.00–9.10 Odprtje
dr. Tomaž Ivešič, direktor Študijskega centra za narodno spravo
- 9.10–9.30 Uvodna nagovora
Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta
mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica Državnega zbora

Prvi panel: Temeljne značilnosti slovenskega parlamentarizma

Moderator: **dr. Matic Batič**

- 9.30–9.50 **dr. Peter Jambrek**, Nova univerza
Slovenski parlament v okviru enotne jugoslovanske skupščinske oblasti in ustavnodemokratske delitve oblasti suverene države
- 9.50–10.10 **dr. Alenka Jelovšek**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU
Svet, zbor, skupščina, parlament: poimenovanja za upravno-politična predstavniška in posvetovalna telesa v zgodovini slovenskega jezika
- 10.10–10.30 **dr. Janko Prunk**, zaslužni profesor Fakultete za družbene vede, UL
Nemoč parlamentarizma v večnarodnih državah
- 10.30–10.50 Razprava
- 10.50–11.10 Odmor

Drugi panel: Protoparlamentarizem na Slovenskem

Moderator: **dr. Luka Vidmar**

- 11.10–11.30 **dr. Andrej Nared**, Arhiv Republike Slovenije
Začetki deželnih zborov na Kranjskem
- 11.30–11.50 **dr. Vanja Kočever**, Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU
Kranjski deželni zbor ob koncu 16. in na začetku 17. stoletja: politični vidiki katoliške obnove in protireformacije
- 11.50–12.10 **dr. Matevž Košir**, Arhiv Republike Slovenije
Kranjski deželnostanovski odbori kot zasedanja deželanov v 16. in 17. stoletju

- 12.10–12.30 **dr. Jernej Kotar**, Narodni muzej Slovenije
Od terezijanskih reform do marčne revolucije: ustroj in delovanje kranjskih deželnih stanov v letih 1747–1848
- 12.30–12.50 Razprava
- 12.50–13.40 Odmor za kosilo

Tretji panel: Slovenski parlamentarizem v dobi habsburške monarhije

Moderator: **dr. Renato Podbersič**

- 13.40–14.00 **dr. Stane Granda**, znanstveni svetnik v pokoju
Slovenski parlamentarci v dunajskem parlamentu leta 1848/49
- 14.00–14.20 **ddr. Igor Grdina**, Inštitut za kulturno zgodovino, ZRC SAZU
Parlamentarizem v senci perutnic črnega orla
- 14.20–14.40 **dr. Teodor Domej**, zgodovinar
Volitve in parlamentarno zastopstvo v pogojih systemskega narodnostnega zapostavljanja – primer Slovencev na Koroškem 1861–1918
- 14.40–15.00 Razprava

29. november 2022, Državni svet

- 8.30–9.00 Zbiranje in registracija

Četrty panel: Med lojalnostjo državi in narodno emancipacijo

Moderatorica: **Ana Šela**

- 9.00–9.20 **dr. Andrej Rahten**, Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU
Slovenski parlamentarci na cesarskem Dunaju in v kraljevem Beogradu
- 9.20–9.40 **dr. Aleš Maver**, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru
CESARJEVI, PARDON, MARŠALLOVI POSLANCI: slovenski parlamentarci v prvi polovici 20. stoletja med prelomi in politično trdoživostjo
- 9.40–10.00 **dr. Jurij Perovšek**, znanstveni svetnik, emeritus
Parlamentarizem med svetovnima vojnama
- 10.00–10.20 **dr. Renato Podbersič**, Študijski center za narodno spravo
Slovenski parlamentarci v italijanskem parlamentu med obema vojnama
- 10.20–10.40 Razprava
- 10.40–10.50 Odmor

Peti panel: V iskanju novih parlamentarnih konceptov

Moderator: **dr. Aleš Maver**

- 10.50–11.10 **dr. Damjan Hančič**, Študijski center za narodno spravo
Partizanski »parlamentarizem« v času druge svetovne vojne
- 11.10–11.30 **dr. Helena Jaklitsch**, zgodovinarica
Parlament na Taboru 1945 – poskus vzpostavitve slovenskega demokratičnega parlamenta
- 11.30–11.50 **dr. Marjetka Rangus**, Fakulteta za turizem, Univerza v Mariboru
V iskanju ravnotežja med parlamentarizmom in ideologijo
- 11.50–12.10 **dr. Jelka Piškurić**, Študijski center za narodno spravo
Skupščinski sistem v času socializma
- 12.10–12.30 **Ivo Jevnikar**, časnikar in publicist
Slovenski parlamentarci v Italiji po drugi svetovni vojni
- 12.30–12.50 Razprava
- 12.50–13.40 Odmor za kosilo

Šesti panel: Parlamentarizem v pogojih osamosvojitvene demokratizacije

Moderator: **dr. Vanja Kočever**

- 13.40–14.00 **dr. Drago Zajc**, izredni profesor Fakultete za družbene vede, UL
(Re)parlamentarizacija in osamosvajanje Slovenije
- 14.00–14.20 **dr. Irena Selišnik**, Filozofska fakulteta, in **mag. Lea Vrečko**, Pedagoška fakulteta, UL
Prisotnost žensk v slovenski skupščini in parlamentu
- 14.20–14.40 **dr. Željko Oset**, Muzej slovenske osamosvojitve
23. december 1992 – Ognjeni krst za poslance
- 14.40–15.00 Razprava in sklepne misli